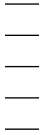

Grieks

Correctievoorschrift VWO

Voorbereidend
Wetenschappelijk
Onderwijs

20 | 00

Tijdvak 2

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag of ieder kolon toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag of de vertaling van een kolon worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.
Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag of kolon is. Andere scorepunten, die geen gehele getallen zijn, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

- 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord of een kolon geheel juist is vertaald, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
- 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord of een kolon gedeeltelijk juist is vertaald, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;
- 3.3 indien een antwoord op een open vraag of de vertaling van een kolon niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;
- 3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
- 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 90 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

6 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Grieks VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen punt(en) in mindering wordt / worden gebracht.

2 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

3 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolom.

4.1 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden

Deel-
scores

Tekst 1

Maximumscore 2

- 1 Het koor bestaat uit Bakchanten (die Dionysos uit het oosten heeft meegebracht). Pentheus heeft laten blijken sterk afwijzend te staan tegenover de invoering van de Dionysosdienst en heeft bedreigd met harde maatregelen.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

Maximumscore 2

- 2 het gedrag (van de Bakchanten) gaat alle perken te buiten
Onjuist: alleen het gedrag (van de Bakchanten).

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
3 ☐ a. Het dichterlijke taalgebruik is verloren gegaan. Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
b. ἵππων ταχυπόδων ἐπεμβάτας (= „beklimmers van snelvoetige paarden”) worden vertaald als „de ruitrij” / een van de beide andere voorbeelden.	<u>1</u>
Maximumscore 2	
4 ☐ Dionysos haakt hiermee in op de woorden van Pentheus die ook van lijden / πάσχειν spreekt. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
5 ☐ Jij zult niets lijden / jou zal niets overkomen, als / wanneer je luistert naar mijn woorden. Fout: omdat / hoewel / terwijl je luistert. Niet fout rekenen, indien het futurum door een o.t.t. is vertaald.	
Maximumscore 2	
6 ☐ βάρχαισιν (regel 785)	
Maximumscore 2	
7 ☐ Omdat Pentheus ervan overtuigd is dat Dionysos niet bestaat / geen god is. / Volgens Pentheus worden de Bakchanten niet door een godheid beziel, maar door waanzin gedreven. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
8 ☐ Maar zij gebruikten met succes hun thyrsos als speer: (ze dreven de bewoners zelfs op de vlucht)	
Maximumscore 2	
9 ☐ Tot dusverre heeft de Vreemdeling de behandeling die hij van Pentheus kreeg lijdzaam (πάσχων) ondergaan; vanaf nu neemt hij echter zelf het initiatief (δρῶν). Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Tekst 2	
Maximumscore 1	
10 ☐ (ῶ)τάλαινα	
Maximumscore 2	
11 ☐ Wapens zijn zinloos geworden voor de jacht, nu Agaue en de Bakchanten met hun blote handen een leeuw hebben gedood. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
12 ☐ De γάρ-zin verklaart hoe hij ertoe is gekomen, het lijk van zijn kleinzoon te gaan zoeken.	
Maximumscore 3	
13 ☐ a. του	<u>1</u>
b. In de eerste vertaling wordt het woord afhankelijk gemaakt van ἤκουσα, in de tweede van τολμήματα.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
14 ☐ Aktaioon is (door zijn eigen jachthonden) verscheurd, zoals Pentheus is verscheurd (door zijn eigen moeder). Beiden hadden een godheid beledigd / bespied.	<u>1</u> <u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
15 ☐ βακχείω (ποδί) (regel 1230) Fout: οϊστροπλήγας (ἀθλίας) (regel 1229) / οὐκ εὐδαίμονα (regel 1232)	
Maximumscore 2	
16 ☐ γαυρούμενος (regel 1241)	
Maximumscore 1	
17 ☐ καλόν (τὸ θῦμα) (regel 1246)	
Maximumscore 2	
18 ☐ (ἀλλ') ἄγαν (regel 1249) οἰκείος γεγώς (regel 1250)	<u>1</u> <u>1</u>
Tekst 3	
Maximumscore 2	
19 ☐ Dionysos is eerst (zij het in onvoldragen vorm) geboren uit zijn moeder Semele (toen deze door Zeus' bliksem was getroffen) en vervolgens uit de dij van Zeus verlost.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
20 ☐ mildgezinde gelukgever	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
21 ☐ Het hele stuk door geeft Dionysos aan Pentheus zijn ware identiteit niet prijs. / Dionysos weet zelfs Pentheus onder valse voorwendsels de bergen in te lokken om de Bakchanten te bespieden. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Tekst 4	
Maximumscore 1	
22 ☐ (Dionysos kon zich op verschillende manieren manifesteren, zoals in de wijn of in een dier.) Ook geloofden mensen dat hij aanwezig kon zijn in een masker dat de god voorstelde. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Tekst 5	
Maximumscore 1	
23 ☐ De handeling van Charles (zich schrap zetten met de voet en rukken aan een arm) komt overeen met de door Euripides beschreven handeling van Agaue, wanneer zij haar zoon begint te verscheuren.	
Tekst 6	
Maximumscore 1	
24 ☐ Kadmos en Teiresias. Alleen indien de beide namen juist zijn, een scorepunt toekennen.	
Maximumscore 2	
25 ☐ Bij Euripides zien de Bakchanten juist niet wie zij voor zich hebben / zien ze Pentheus aan voor een wild dier.	

Antwoorden	Deel- scores
Antwoordmodel voor de vertaling	
Kolon 26	
Maximumscore 1	
ᾠ Πανελλήνων ἄναξ, Ἀγάμεμνον, (O) heerser van de gezamenlijke Grieken, Agamemnon	
O gezamenlijke Grieken	<u>0</u>
Kolon 27	
Maximumscore 1	
ἦζω ik ben gekomen / kom	
	<u>0</u>
Niet fout rekenen: ik ben naar jou gekomen, je dochter brengend (kolon 28)	
er goed voorstaan / passen bij	<u>0</u>
vrijwillig	<u>0</u>
ik heb gezonden	<u>0</u>
Kolon 28	
Maximumscore 2	
παῖδά σοι τὴν σὴν ἄγων, brengend / terwijl ik (aan / naar) jou je kind / dochter breng / leid / ik kom (kolon 27) jou je dochter brengen.	
spel	<u>0</u>
terwijl ik je dochter breng (σοι niet vertaald)	<u>1</u>
bijeenkomst / wedstrijd	<u>0</u>
Kolon 29	
Maximumscore 3	
ἦν Ἰφιγένειαν ὀνόμαζες ἐν δόμοις. dat / die jij Iphigeneia noemde in je / het huis / paleis.	
Niet fout rekenen: huizen / vertrekken	
die Iphigeneia heette / heet	<u>2</u>
hij / zij was	<u>0</u>
zie!	<u>0</u>
jij noemt	<u>2</u>
kopen / helpen / beschouwen als	<u>0</u>
familie	<u>1</u>
tempel	<u>0</u>
Kolon 30	
Maximumscore 1	
Μήτηρ δ' ὄμαρτεῖ (.....) καὶ παῖς Ὀρέστης, (En) haar / de moeder komt mee en het / haar / je kind / zoon Orestes,	
moederland / oorzaak	<u>0</u>
slaaf	<u>0</u>
De woorden σῆς Κλυταιμνήστρας δέμας zijn voorvertaald.	
Kolon 31	
Maximumscore 1	
ὥς τεροφθείης opdat jij je verheugt / verheugde	
opdat jij hen (kolon 32) verheugt	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 32	
Maximumscore 1	
σφε ἰδών, wanneer / nadat / omdat je hen gezien hebt / ziet	
ἰδών niet herkend als vorm van ὄραω	<u>0</u>
σφε niet verbonden met ἰδών	<u>0</u>
Niet nogmaals fout rekenen, indien σφε is weggelaten en verbonden is met τεροφθείης.	
Kolon 33	
Maximumscore 2	
χρόνον παλαιὸν δωμαίων ἔκδημος ὢν jij die / omdat je lange tijd weg van (je) huis / paleis bent.	
Niet fout rekenen: huizen	
omdat je weg was	<u>1</u>
hij die weg is	<u>0</u>
dus / dan / nu	<u>0</u>
Kolon 34	
Maximumscore 1	
Ἄλλ' ὡς μακρὰν ἔτεινον, Maar omdat zij een lange reis maakten / gemaakt hebben,	
andere dingen	<u>0</u>
omdat zij een lange reis maken	<u>0</u>
omdat ik een lange reis maakte	<u>0</u>
Kolon 35	
Maximumscore 2	
εὗρυτον παρὰ κρήνην ἀναψύχουσι θηλύτουν βάσιν, verfrissen zij hun vrouwenvoeten bij / in een helder stromende bron	
naar	<u>0</u>
langs	<u>1</u>
zij verfristen	<u>1</u>
voor hen die verfrissen	<u>0</u>
Kolon 36	
Maximumscore 1	
αὐταὶ τε πῶλοί τ' zij zelf en de paarden	
zij en de paarden (zelf niet vertaald)	<u>0</u>
dezelfden / dezen en de paarden	<u>0</u>
die / dezelfde paarden	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 2	
ἐς δὲ λειμώνων γλόην καθειμέν αὐτάς, (en / maar) deze / hen / die hebben wij in / naar het groen van (de) weiden gedreven,	
Niet fout rekenen: naar (de) groene weiden	
ἓν / jij bent / gedurende	<u>0</u>
zelf / dezelfde	<u>1</u>
Indien ook in kolon 36, hier opnieuw aanrekenen.	

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 38	
Maximumscore 2	
ὥς βορᾶς γευσαίαιτο. opdat zij (zouden) genieten / genoten van (het) voedsel / om te genieten van (het) voedsel.	
omdat	<u>0</u>
opdat zij mogen genieten	<u>1</u>
opdat hij / zij geniet	<u>0</u>
Kolon 39	
Maximumscore 2	
Ἐγὼ δὲ πρόδρομος (.....) ἦκω. (En / maar) ik kom / ben gekomen als bode	
ik de bode kom	<u>1</u>
ik ben bode en kom	<u>1</u>
er goed voorstaan / passen bij	<u>0</u>
vrijwillig	<u>0</u>
ik heb gezonden	<u>0</u>
Indien ook in kolon 27, hier opnieuw aanrekenen.	
De woorden σῆς παρασκευῆς χάριν zijn voorvertaald	
Kolon 40	
Maximumscore 1	
πέπυσται γὰρ στρατός want het leger / legerkamp heeft vernomen	
is vernomen	<u>0</u>
verneemt	<u>0</u>
Kolon 41	
Maximumscore 2	
- ταχεῖα γὰρ διήϊξε φήμη - - immers / want het bericht / gerucht verspreidde zich snel / heeft zich snel verspreid -	
Niet fout rekenen: het snelle bericht verspreidde zich	
Niet fout rekenen: want een bericht verspreidt zich snel	
openbaring / voorteken / goede naam / roem	<u>1</u>
spreekwoord	<u>0</u>
hij / zij spreekt / sprak	<u>0</u>
wellicht / misschien	<u>0</u>
ταχεῖα niet herkend als een vorm van τάχυσ	<u>0</u>
Kolon 42	
Maximumscore 2	
παῖδα σὴν ἀφύγμενην. dat jouw kind / dochter is aangekomen.	
het bericht (kolon 41) dat jouw dochter is aangekomen	<u>1</u>
jouw aangekomen kind	<u>1</u>
dat jouw kind aankomt	<u>1</u>
haar / zijn kind	<u>0</u>
spel	<u>0</u>
Indien ook in kolon 28, hier opnieuw aanrekenen.	

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 43	
Maximumscore 3	
Πᾶς δ' ἐς θεῶν ὄμιλος ἔρχεται δρόμῳ, (En) heel de menigte / een hele menigte gaat / komt in looppas naar het schouwspel,	
ieder / elk en de menigte	<u>1</u>
elke menigte	<u>1</u>
ἓν / jij bent	<u>0</u>
Indien ook in kolon 37, hier opnieuw aanrekenen. is gegaan	<u>2</u>
Kolon 44	
Maximumscore 3	
σὴν παῖδ' ὅπως ἴδωσιν· opdat zij / om jouw kind / dochter (te) zien	
zoals / zodra / toen / hoe	<u>1</u>
opdat ze zouden zien	<u>2</u>
spel	<u>1</u>
Indien ook in kolon 28 en 42, hier niet opnieuw aanrekenen. haar / zijn kind	<u>0</u>
Indien ook in kolon 42, hier opnieuw aanrekenen.	
Kolon 45	
Maximumscore 3	
οἱ δ' εὐδαιμόνες ἐν πᾶσι κλεινοὶ καὶ περίβλεπτοι βροτοῖς. (En / want) (de) edelen zijn bij alle stervelingen beroemd en bewonderd	
in alles bij de stervelingen	<u>1</u>
voor alle stervelingen	<u>2</u>
Kolon 46	
Maximumscore 1	
Λέγουσι δ'· (En / maar) ze zeggen:	
voor hen die zeggen	<u>0</u>
De woorden Ὑμέναιός τις ἢ τί πρόσσεται; zijn voorvertaald.	
Kolon 47	
Maximumscore 2	
ἢ πόθον ἔχων θυγατρὸς of verlangen hebbend naar zijn dochter / naar zijn dochter verlangend / omdat hij naar zijn dochter verlangt / verlangde	
heus / werkelijk / hola	<u>0</u>
soms	<u>0</u>
verlangen van zijn dochter	<u>0</u>
omdat zijn dochter verlangen heeft	<u>0</u>
de heerser (kolon 48) van zijn dochter	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
<p>Kolon 48 Maximumscore 1 Ἀγαμέμνων ἄναξ ἐκόμισε παῖδα;” liet (de) heerser Agamemnon zijn kind / dochter komen? / heeft ... laten komen?</p> <p>spel</p> <p>Indien ook in kolon 28, 42 en 44, hier niet opnieuw aanrekenen.</p> <p>De woorden Τῶν δ' ἄν ἤκουσας τάδε· zijn voorvertaald.</p>	<p><u>0</u></p>
<p>Kolon 49 Maximumscore 2 “Ἀρτέμιδι προτελίζουσι τὴν νεάνιδα, Zij wijden het jonge meisje νόορ het / haar huwelijk aan Artemis,</p> <p>zij wijdden / hebben gewijd</p> <p>voor degenen die wijden</p> <p>Artemis wijdt</p>	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p> <p><u>0</u></p>
<p>Kolon 50 Maximumscore 1 Ἀυλίδος ἀνάσση.” de meesteres van Aulis."</p> <p>de meesteres Aulis / Aulidos</p> <p>de meesteres van Aulidos</p>	<p><u>0</u></p> <p><u>0</u></p>
<p>Kolon 51 Maximumscore 2 Τίς νιν ἄξεταί ποτε; Wie zal toch / eigenlijk / uiteindelijk met haar trouwen?</p> <p>Niet fout rekenen: ooit</p> <p>Niet fout rekenen: wie trouwt haar ooit?</p> <p>iemand / een of ander</p> <p>met hem</p>	<p><u>0</u></p> <p><u>0</u></p>

Einde